

MEMORIU ȘTIINȚIFIC

Date de identificare ale doctorandului

Nume și prenume: Țibîrnă Andrian

Domeniul de doctorat: Medicină

Instituția organizatoare de studii universitare de doctorat: Universitatea de Medicină și Farmacie „Carol Davila” București

Școala doctorală: Școala Doctorală – Domeniul Medicină

Conducător de doctorat: Prof. Univ. Dr. Manea Mirela

Titlul tezei de doctorat:

„Povara sănătății mintale, resursele psihiatrice și regimurile de finanțare ale spitalelor ca factori ai complexității cazurilor în context comunitar și național”

Locul desfășurării activității de cercetare:

Spitalul Clinic de Psihiatrie „Prof. Dr. Alexandru Obregia”, București

Date privind activitatea profesională și experiența relevantă

Din anul 2017 ocup funcția de manager al Spitalului Clinic de Psihiatrie “Prof. Dr. Alexandru Obregia”, fiind implicat direct în coordonarea activității instituției atât din perspectivă medicală, cât și administrativă și economico-financiară. Activitatea managerială a presupus și gestionarea relației cu Casa Națională de Asigurări de Sănătate și cu administratorul spitalului – Primăria Municipiului București prin ASSMB, precum și participarea la procesele de planificare strategică, alocare a resurselor și evaluare a performanței instituționale.

Această experiență profesională mi-a oferit o perspectivă directă asupra modului în care structura finanțării, organizarea resurselor și cadrul instituțional influențează funcționarea serviciilor de sănătate mintală, complexitatea cazurilor tratate și performanța spitalelor psihiatrice. Totodată, implicarea constantă în managementul serviciilor clinice și în analiza indicatorilor medicali și economici a contribuit la dezvoltarea interesului pentru evaluarea relației dintre povara sănătății mintale, mecanismele de finanțare și organizarea instituțională

a sistemelor psihiatrice, constituind fundamentul practic și conceptual al prezentei cercetări doctorale.

Încadrarea temei și relevanța științifică

Tema cercetării se încadrează în preocupările actuale ale comunității științifice internaționale privind economia sănătății și managementul serviciilor medicale. Numeroase studii recente investighează relația dintre organizarea sistemelor de sănătate, mecanismele de finanțare și performanța instituțiilor medicale. În domeniul sănătății mintale, aceste preocupări sunt reflectate în literatura de specialitate prin analize privind costurile spitalizării, eficiența intervențiilor terapeutice, impactul determinantelor sociale asupra sănătății mintale și dezvoltarea unor modele integrate de îngrijire. La nivel național și regional, aceste direcții de cercetare sunt susținute de interesul tot mai mare pentru optimizarea utilizării resurselor medicale și pentru dezvoltarea unor strategii eficiente de gestionare a serviciilor psihiatrice.

Scopul și obiectivele cercetării

Ipoteza generală a cercetării pornește de la premisa că structura instituțională și financiară a sistemelor de sănătate mintală influențează semnificativ atât distribuția resurselor, cât și complexitatea cazurilor tratate în spitalele psihiatrice. Mai specific, cercetarea investighează ipoteza conform căreia configurațiile structurale ale finanțării spitalelor psihiatrice generează tipare instituționale distincte care pot fi identificate prin metode statistice multivariate și care sunt asociate cu diferențe în complexitatea cazurilor și în utilizarea resurselor medicale. În același timp, studiul explorează ipoteza existenței unor tipare latente ale poverii sănătății mintale și ale alocării resurselor psihiatrice la nivel european, care pot fi identificate prin tehnici de analiză factorială și analiză de cluster. Pentru testarea acestor ipoteze, cercetarea urmărește mai multe obiective științifice. Scopul principal al tezei este analiza relației dintre povara sănătății mintale, alocarea resurselor psihiatrice și mecanismele de finanțare ale instituțiilor spitalicești, în vederea identificării unor tipare structurale relevante pentru politicile de sănătate. În acest sens, obiectivele generale ale cercetării includ: identificarea principalelor dimensiuni ale poverii sănătății mintale și ale distribuției resurselor psihiatrice în statele europene; clasificarea țărilor sau instituțiilor în funcție de tiparele identificate; analiza structurii regimurilor de finanțare ale spitalelor psihiatrice; evaluarea relației dintre aceste regimuri de finanțare și complexitatea cazurilor tratate; precum și formularea unor implicații pentru politicile publice în domeniul sănătății mintale.

Metodologia cercetării

Metodologia cercetării este bazată pe utilizarea unor metode statistice multivariate și pe analiza datelor provenite din surse instituționale și baze de date oficiale. Studiile incluse în această teză utilizează tehnici precum analiza componentelor principale (Principal Component Analysis – PCA) pentru identificarea dimensiunilor latente ale fenomenelor analizate, precum și metode de analiză cluster pentru clasificarea unităților analizate în tipologii structurale. De asemenea, cercetarea include analiza unor indicatori financiari, organizaționali și clinici pentru evaluarea relației dintre mecanismele de finanțare și complexitatea cazurilor în spitalele psihiatrice. Utilizarea acestor metode permite investigarea fenomenelor analizate într-o manieră sistemică și multidimensională.

Contribuții personale originale

Contribuțiile originale ale tezei de doctorat se regăsesc în principal în partea aplicativă a cercetării și vizează dezvoltarea unor cadre analitice inovative și aplicarea unor metode statistice avansate pentru înțelegerea structurii sistemelor de sănătate mintală. Aceste contribuții pot fi sintetizate după cum urmează:

1. *Elaborarea unui cadru analitic integrat pentru investigarea relației dintre povara sănătății mintale, alocarea resurselor psihiatrice și mecanismele de finanțare ale spitalelor*, permițând o analiză sistemică a interdependențelor dintre dimensiunile clinice, economice și instituționale.
2. *Identificarea regimurilor structurale de finanțare în spitalele psihiatrice* prin metode de clasificare multivariată, evidențiind existența unor configurații instituționale stabile și non-aleatorii.
3. *Evidențierea relației dintre structura finanțării și complexitatea cazurilor tratate*, demonstrând că mixul financiar influențează profilul clinic al activității spitalicești.
4. *Demonstrarea faptului că regimurile structurale de finanțare reprezintă determinantul dominant al complexității cazurilor tratate*, depășind influența factorilor conjuncturali, inclusiv a șocului pandemic.
5. *Identificarea structurilor latente ale sănătății mintale la nivel european* prin aplicarea analizei componentelor principale, evidențiind caracterul multidimensional al fenomenului.
6. *Operaționalizarea scorurilor factoriale ca instrument robust de analiză comparativă internațională*, permițând clasificări și interpretări structurale consistente.

7. Dezvoltarea unei taxonomii empirice a sistemelor de sănătate mintală în Uniunea Europeană, bazată pe tehnici de clusterizare, care permite clasificări operaționalizabile pentru politici publice.
8. Integrarea analizei factoriale și a clusterizării într-un cadru metodologic coerent aplicat sănătății mintale.
9. Integrarea perspectivelor economiei sănătății, statisticii aplicate și teoriei instituționale într-o abordare interdisciplinară.
10. Fundamentarea unor implicații pentru politici publice diferențiate, bazate pe tiparele structurale identificate.
11. Evidențierea caracterului multidimensional și non-liniar al relației dintre resurse, povară și rezultate.
12. Validarea empirică a robusteții tipologiilor identificate prin utilizarea combinată a tehnicilor de analiză multivariată și a testelor statistice inferențiale, contribuție care consolidează consistența rezultatelor și reduce riscul interpretărilor arbitrare.
13. Extinderea analizei sistemelor de sănătate mintală dincolo de abordările descriptive, prin integrarea unei perspective comparative și structurale care permite explicarea diferențelor între state și instituții prin mecanisme instituționale și nu doar prin variații de nivel ale indicatorilor.

Activitatea științifică – articole publicate

1. **Țîbîrnă A**, Iliuta FP, Manea MC, Manea M. Multivariate patterns in mental health burden and psychiatric resource allocation in Europe: a principal component analysis. *Healthcare*. 2025; 13(23):3126. <https://doi.org/10.3390/healthcare13233126>
2. **Țîbîrnă A**, Iliuta FP, Manea MC, Manea M. Financing regimes and case-mix complexity in psychiatric hospitals beyond the pandemic shock – insights from a regional european healthcare system. *Healthcare*. 2026; 14(9):1181. <https://doi.org/10.3390/healthcare14091181>
3. **Țîbîrnă A**, Manea MC, Petrescu C, Ciobanu AM, Manea M. Economic implications of mental health disorders: a literature review of hospitalization costs, interventions, and outcomes. *J Med Life*. 2026;19(1):10-15. doi:10.25122/jml-2026-0006

Concluzii

Prezenta teză de doctorat analizează relația dintre povara sănătății mintale, distribuția resurselor psihiatrice și regimurile de finanțare ale spitalelor, precum și impactul acestora

asupra complexității cazurilor tratate. Cercetarea, bazată pe metode statistice multivariate și pe o abordare interdisciplinară, a investigat atât sistemele europene de sănătate mintală, cât și spitalele psihiatrice. Rezultatele au evidențiat existența unor structuri latente care organizează distribuția riscurilor psihosociale și a resurselor instituționale. Analiza cluster a identificat tipologii distincte ale sistemelor de sănătate mintală, reflectând diferențe în arhitectura instituțională și în modelele de îngrijire. La nivel instituțional, spitalele psihiatrice au fost grupate în regimuri structurale distincte de finanțare și organizare. Complexitatea cazurilor tratate a fost explicată predominant prin aceste configurații structurale, mai degrabă decât prin factori conjuncturali. Rezultatele susțin teoria rezilienței sistemelor de sănătate, demonstrând stabilitatea regimurilor de finanțare și influența lor asupra performanței instituționale. Teza evidențiază necesitatea unor politici publice orientate nu doar către nivelul finanțării, ci și către arhitectura instituțională a sistemelor de sănătate mintală. Rezultatele obținute susțin necesitatea intervențiilor multidimensionale orientate către pacient și aparținător, precum și importanța implementării practicii bazate pe dovezi în serviciile de sănătate mintală.

15.05.2026